

Premijerno izvođenje komada „Leptir“ u Kraljevskom pozorištu Zetski dom 26. aprila

Nemamo kud da bježimo

CETINJE – Premijernim izvođenjem pozorišne predstave „Leptir“, koju je po tekstu Aleksandra Radunovića režirao slavni mađarski reditelj Andraš Urban, u Kraljevskom pozorištu Zetski dom 26. aprila počće dramski segment MIT festa – saopšteno je juče na konferenciji za novinare.

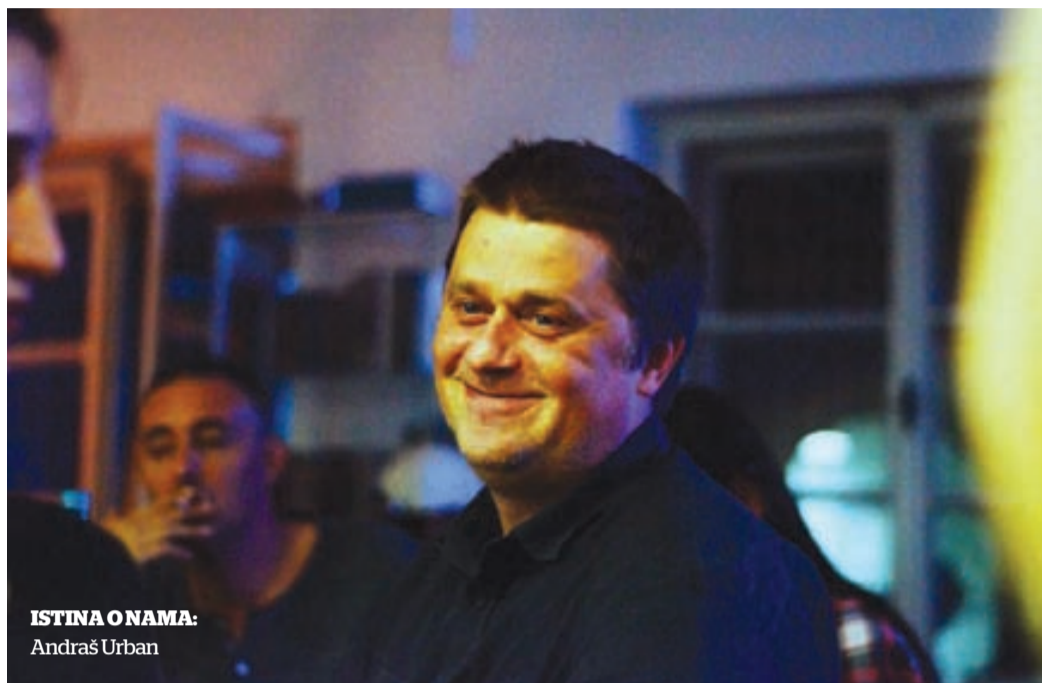
Tekst Aleksandra Radunovića žiri publike na prošlogodišnjem MIT festu proglasio je najboljim u okviru takmičarskog „promo“ segmenta, koji se sastojao od čitanja drama mladih stvaralaca iz Crne Gore. U predstavi čiji je dramaturg Rajko Radulović uloge će tumačiti Ana Vujošević, Srđan Grahovac i Dejan Ivanić. Muziku potpisuje Aleksandar Radunović.

Novi način

„Leptir“ se bavi životom u maloj sredini i problemima porodice.

- Drama „Leptir“ predstavlja priču o žestokom obračunu sa samim sobom, kroz intimu porodice, priču koja se dešava u najintimnijem ljudskom prostoru, i preko te porodice razgolićava određene segmente društva, kako javni prostor

U ovom komadu ima dosta toga da se vidi, da se pljusne u lice onako iskreno, otvoreno... Mislim da će to Andraš Urban uraditi vrlo eksplicitno - kazao je Srđan Grahovac

ISTINA ONAMA:
Andraš Urban

ulazi u našu intimu, kako postaje sve eksplicitno. Reditelj Andraš Urban vjeruje da će publika u Crnoj Gori koja tekstopisca poznaje kao člana alternativne grupe „The books of knjige“, nakon premijere doživjeti Radunovića na pot-

puno novi način – kazao je Urban.

Tekst otvara niz pitanja vezanih za Crnu Goru, ali i za bilo koji drugi kraj svijeta, jer su problemi sa kojima se susreće porodica univerzalni i zajednički svim ljudima.

-To je, prije svega, nedostatak komunikacije, pitanje morala, ljubavi, uskraćenosti. Jako teška pitanja, i u tom smislu mislim da je tekst izuzetno angažovan, bitan za Crnu Goru. Ali, postoje i opšta mjesta. Sve porodice iz bilo koje države mogu

da prepoznaju probleme koji su tretirani u tekstu – istakao je dramaturg Rajko Radulović.

Bolna pitanja

Glumac Srđan Grahovac kazao je da „Leptir“ otvara bolna pitanja porodice kao najintimnijeg prostora, ali i daje prostor da svi razmislimo o svom pristupu problemima koji postaju problemi cijelog društva, ukoliko je apatija jedini odgovor na njih.

- Mi svakoga dana slušamo iz raznih soba, iz raznih stanova, viku, graju i tuču, a nijesmo spremni ni da reagujemo kao civilizovano društvo, da prijavimo, da stanemo na kraj kao individualci. Da preuzmemo odgovornost – istakao je Grahovac.

On je poručio da će publika u „Leptiru“ vidjeti prikaz ogoljene istine.

-U ovom komadu ima dosta toga da se vidi, da se pljusne u lice onako iskreno, otvoreno... Mislim da će to Andraš Urban uraditi vrlo eksplicitno i dati nam do znanja da nemamo kud da bježimo – smatra Grahovac. Glumica Ana Vujošević rad sa Urbanom vidi kao novo iskustvo.

- Jako sam zadovoljna time što radim sa Andrašom Urbanom,

što ću biti u prilici da upoznam neki novi scenski izraz i budem pred izazovima nekih novih rješenja – kazala je ona.

Brisanje barijera

MIT – fest kreće nekoliko dana prije premijernog izvođenja „Leptira“. Otvoriće ga „The books of knjige“, nastupom u Zetskom domu. Festival će trajati do polovine juna, a donosi obilje raznorodnih sadržaja i programa.

- Kraljevsko pozorište Zetski dom ulazi u misiju udruživanja, brisanja granica i barijera i u glavi i u geografiji, oblikovanja novog modela kulturnog čovjeka koji misli, osjeća, voli, bori se, živi život slobodnim osjećanjem za igru. Dakle, želimo da se vratimo korijenima smisla kulture, bez zamajavanja modernim floskulama ili trkom za kičom, propaganda, površnim ili prepametnim. Želimo da se vratimo svetkovini teatarskih okupljanja. Zajedno imamo jedan cilj – ujedinjeno kulturno društvo koje se opire i poručuje: da, učinili smo mali korak za bolje društvo, igru, pamet, mir i zadovoljstvo – kazala je umjetnička direktorica Zetskog doma Lidija Dedović.

J.D.

Mješoviti hor RTS-a, Dubrovački simfonijski orkestar i Balet Albanskog narodnog pozorišta“ na „A tempu“

Prava potvrda vrijednosti i značaja saradnje

Nakon koncerta Crnogorskog simfonijskog orkestra koji je otvorio 15. „A tempo“, druge večeri festivala nastupio je Mješoviti hor RTS-a, pod vođstvom maestra Bojana Sudića. Dan poslije, prvi put je gostovao baletski ansambl Albanskog narodnog pozorišta, a zatim je naredne večeri, pod dirigentskim vođstvom Vitorija Brešanija, uslijedio nastup Dubrovačkog simfonijskog orkestra.

Hor RTS-a

Koliko njegovanje kulturne baštine i njena neprekidna umjetnička reinterpretacija kroz vrijeme utiču na postavljanje i dostizanje visokih izvođačkih dometa, moglo se čuti na koncertu Mješovitog hora RTS-a i dirigenta Bojana Sudića. Djela srpskih kompozitora, koja su uvršena u program, podijeljena su u dva segmenta: duhovni u prvom dijelu večeri i svjetovni u drugom. Na repertoaru se našlo šest numera iz „Opela“ S.S. Mokranjca, „Sej denj“ Marka Tajčevića, a u nastavku Mokranjčeva, „Deveta“, „Deseta“, „Treća“ i „Peta rukovet“, kao i „Tri madrigala“ Konstantina Babića.

Podjela glasova nije bila prostorno organizovana na uobičajeni scenski način, pa su se kroz njihovu isprepletanost, koja zahtijeva dodatnu koncentraciju i pripravnost pjevača, čule pjevačka vještina i visoka spremnost ansambla. Profesionalna posvećenost, ujednačenost boje i postojanost glasova ansambla odmah se nametnula u „Opelu“. Stalozna vođenja melodike, kratkotrajna prefinjena eha na krajevima fraza, smjenjivali su se sa elastičnošću i povremenim

Dubrovački simfonijski orkestar osvojio je podgoričku publiku. Koncert Mješovitog hora RTS-a bio je u znaku visokih izvođačkih dometa. Gostovanje baleta iz Tirane bilo je pravo programsko osvježenje

romantičarskim uzletima. Polifoni segmenti u „Ser Denju“ bili su na zavidnom nivou, melizmi precizni, a fraze smisleno zaokružene. Ovaj izvanredni hor, koji ima tradiciju dugu skoro osam decenija, zbog svoje brojnosti, ali prije svega zrelosti glasova, ostvarivao je i zadivljujući tonski volumen.

U „Rukovetima“ je maestro Sudić jasno teksturno i temporalno uobličio odsjeke (napjeve), i uz mnoštvo finesa i raznovrsnih dinamičkih nivoa, lijepo profilisao Mokranjčevu poetiku. Čista dikcija i intonacija pjevača, uvjerljiva glisanda i rubata, dirljiva lirika u drugom od „Tri madrigala“, kao i pouzdani solistički nastupi pjevača, dodatno su učvrstili interpretacije.

Nakon zvaničnog dijela programa uslijedili su i bisevi, što je dodatno obogatilo susret sa, u svakom pogledu, odličnim ansamblom.

Balet

Balet Albanskog Narodnog pozorišta iz Tirane je treće festivalske večeri predstavio dva ostvarenja čije je koreografije Angelin Preljocaj. U prvom dijelu programa, na izvode iz Vivaldijevu „Ekstravagancije“, u izmjeni sa izvrsno osmišljenom i realizovanom elektronskom muzikom, vidljiv je bio koreografski zahvat u kojem se jukstaponira barokno i savremeno doba.

Izuzetno mlad ansambl, koji u ovoj koreografiji broji 12 članova, Preljocaj dijeli u dvije

SVLJETSNOVA: Balet Albanskog narodnog pozorišta na sceni CNP-a

formacije, tako da „moderni“ plesači igraju uz muziku Vivaldija, a „barokni“ uz elektroniku, uz takođe doživljajno važnu diferencijaciju plesnih pokreta i kostima. Zamisao autora dozvoljava višeznačnost i upravo u mogućnosti različitih tumačenja i pitanja koja se nameću leži prepoznatljivost ovog rada. Gledalac/slušalac se tokom izvođenja može upitati na kom mjestu se dešava kolizija i u kojoj vremenskoj dimenziji; da li Preljocaj smješta radnju u realni svijet, da li nas možda uvodi u paralelni univerzum, da li je snova, fantazija, da li prošlost ulazi u sadašnjost ili se sadašnjost nostalgичno prisjeća davnih vremena. Dvije epohe gledaju jedna drugu, u početku distancirano, začuđeno, radozno i plesači samo

povremeno ulaze jedni drugima u „muzike“. Savremena plesačica i barokni plesač se u jednom momentu srijeću, jako dirljivo pipavaju jedno drugom puls, efektno ostvaruju kontakt, ali ova dva udaljena svijeta nikad ne mijenjaju strane. Prostorna organizacija koreografije je izvršna, a moć tišine, uz svedenost izraza plesača u tim trenucima, ocharavajuća. Mladi ansambl dosta vispreno i angažovano sprovodi tehnički izuzetno kompleksne pokrete, koje autor često tretira tako da su skoro pa na rubovima pulsa.

Uslijedila je koreografija na muziku iz „Svadbe“ I. Stravinskog. Pet muških plesača (crno-bijeli kostimi) i pet plesačica (haljine folklornog obilježja) jako odvažno su prikazali svu grubost primitivnih

društva. U njima se mlada na vjenčanju svodi na objekat (pet identičnih lutaka u vjenčanicama neizdiferenciranih lica) i svadba zapravo postaje „obrnuta verzija pogrebnog rituala“. Uzbudljiva ekspresionistička muzika Stravinskog znatno doprinosi sveukupnom, divljem impulsu koju je prikazala ova baletska trupa. Plesači su hrabro ušli u zahtjevnu i brzu koreografiju i ostali energični do samog kraja. Plesni pokreti i dinamizam postavke zahtijevali su ogromnu kondiciju ansambla, koju je balet Albanskog pozorišta nesumnjivo pokazao, vjerno sprovodeći tamnu i divlju naraciju Preljocaja, sve do tačke brutalnog razapinjanja lutaka. Gostovanje baleta iz Tirane bilo je pravo programsko osvježenje.

Vanja VUKČEVIĆ

Dubrovački simfoničari

U okviru četvrtih festival-ske večeri, a pod nazivom „Priatelji stari...“, gostovao je Dubrovački simfonijski orkestar, kojim je dirigovao maestro Vitorio Brešani. Ovaj ansambl je prošle godine proslavio 90. godišnjicu postojanja. Na repertoaru su se našle Betovenova uvertira „Koriolan“, Šubertova „Vanderer fantazija u C-duru“ za klavir i orkestar (u transkripciji F. Lista) i „Tragična simfonija br.4“ u c-molu.

Poslije samo nekoliko početnih tonova uvertire, orkestar koji broji 40. članova dokazao je gustinu i postojanost sveukupnog tona. Betovenovski heroizam i vedra melodika postizani su kroz čvrsto i fluidno izvođenje, koje je finalizirano preciznim picikovima. U „Vandereru“, gdje Brešani skoro pa da i ne diriguje (jer svira klavir), ostvarena su odlična uklapanja i nadovezivanja nastupa grupa i solista orkestra (prije svega violončelistkinje) sa pijanistom. Dirljiv liricizam Brešanijevog sola (Adado), koji je prefinjeno publiku uveo u svijet fantazije, uvjerljivo su u izvodenju nastavljali violončelistkinja i hornista dubrovačkih simfoničara. Pokret i nalet energije primjetan je bio u dva posljednja, brza stava „Vanderera“. Tako su i u nastavku programa zajedničko pulsiranje i dobar igrački zamah bili osjetni u menuetu simfonije.